

III Posiedzenie KRIR IV kadencji

W siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 6 grudnia odbyło się III Posiedzenie Krajowej Rady Izb Rolniczych IV kadencji. W trakcie obrad, w których uczestniczyli prezesi i delegaci z 16 izb wojewódzkich, między innymi omówiono budżet KRIR na 2012 rok i współpracę samorządu rolniczego z izbami z innych krajów europejskich oraz podjęto decyzję o powołaniu Komisji Statutowej Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W obradach uczestniczył również **Tadeusz Nalewajk**, podsekretarz stanu w MRiRW. Minister Nalewajk odpowiadał na pytania przedstawicieli samorządu rolniczego dotyczące między innymi rekompensat dla rolników za zakupione kwoty cukru oraz mleka w związku z odejściem od regulacji tych rynków, finansowania infrastruktury melioracyjnej oraz wysokich cen nasion przeznaczonych do siewu.

Mówił też o polskiej prezydencji w Unii Europejskiej, szeroko rozumianej promocji sektora rolnego oraz bezpieczeństwie żywności.

W III posiedzeniu KRIR oprócz wiceministra rolnictwa uczestniczyli również parlamentarzyści oraz przedstawiciele ARR, KRUS oraz związków i organizacji rolniczych. **WOP**

Konieczne zmiany w polityce rolnej UE

Rolnik to zawód niebezpieczny. Co roku Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rejestruje około 30 tysięcy wypadków przy pracy rolniczej. Dla prawie stu rolników te wypadki kończą się śmiercią. Do wypadków dochodzi najczęściej wskutek upadku z wysokości, uderzeń, potrąceń czy przygniecia przez zwierzęta lub pochycenia lub uderzenia przez ruchome maszyny.

Okazuje się, że niebezpieczeństwa na rolników mogą czyhać nie tylko w polu i zagrodzie, ale również w polityce. Żle bowiem zaplanowana polityka rolna Unii Europejskiej, której jak wiemy Polska też jest członkiem, może przyczynić się do znacznego uszczuplenia dochodów, a nawet utraty miejsca pracy (własnego gospodarstwa) przez wielu rolników, a co za tym idzie, również ich zdrowia zarówno psychicznego, jak i fizycznego. W wyniku określonych decyzji politycznych może okazać się, że polskim chłopom będzie się znacznie gorzej wiodło niż ich kolegom po fachu z innych krajów unijnych, bo jednolity rynek rolny nie będzie dla wszystkich równy.

Obrady zarządu KRIR, dotyczące nowych propozycji KE Wspólnej Polityki Rolnej 2014–2020

Komisja Europejska przedstawiła już pakiet rozwiązań legislacyjnych dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014–2020, które będą miały kluczowe znaczenie efektywnego wykorzystania potencjału rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w Unii Europejskiej, w tym realizacji tak istotnych wspólnotowych celów jak bezpieczeństwo żywnościowe oraz zrównoważony rozwój całej UE. Zawarte w tym dokumencie tezy nie są zbyt optymistyczne dla naszych farmerów.

Samorząd rolniczy nie zgadza się na przedstawioną przez Komisję Europejską formę dokumentów, gdyż propozycje Komisji nie mówią o wyrównaniu dopłat bezpośrednich dla wszystkich rolników.

– Domagamy się, aby Komisja opracowała nowe zasady naliczania płatności bezpośrednich, ponieważ obowiązujące zasady nie odzwierciedlają obecnej światowej sytuacji. Kryteria naliczania płatności powinny być wymierne, oparte o sprawiedliwość i obiektywne wskaźniki, takie same dla wszystkich krajów Unii Europejskiej – mówi **Wiktoria Szmulewicz**, prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Propozycją Komisji Europejskiej rozczarowane są również samorządy rolnicze z Czech, Słowacji i Węgier oraz organizacje rolnicze z Litwy, Łotwy, Estonii, Rumunii i Chorwacji. *O tym szerzej na str. 4.*

– Propozycje Komisji Europejskiej w obecnej formie nie pozwalają na wprowadzenie nowej, uproszczonej i przejrzystej regulacji, a komplikują jeszcze bardziej obecny system. Nie prowadzi to do wprowadzenia nowej, sprawiedliwszej alokacji środków, wręcz przeciwnie, historyczny system referencji będzie w dalszym ciągu i zostanie wprowadzone kolejne okresy przejściowe. Potrzebujemy prostszej, silniejszej i sprawiedliwszej Wspólnej Polityki Rolnej od tej, którą proponuje obecnie Komisja – dodaje **Wiktoria Szmulewicz**.

Krajowa Rada Izb Rolniczych ze swojej strony wykorzystuje wszystkie możliwości lobbowania na rzecz pożądanego dla Polski rozwiązania w zakresie WPR na lata 2014–2020, czy to na forum krajowym poprzez udział w konsultacjach społecznych, czy na forum UE, jako członek europejskiej organizacji rolników COPA, którego od kwietnia 2011 roku prezes KRIR jest wiceprzewodniczącym.

Swoją opinię w sprawie przyszłości WPR samorząd rolniczy przesłał też do Prezydenta RP **Bronisława Komorowskiego** i premiera **Donalda Tuska**, aby włączyli się do dyskusji nad nową unijną polityką rolną i do negocjacji oraz działań w obronie interesów polskiego chłopca.

– Oczekujemy od pana prezydenta i pana premiera aktywnego włączenia się w te negocjacje i mocne stanowisko całego Rządu w sprawie warunków WPR dla polskich rolników. Ważne jest, aby polscy rolnicy mieli równe prawa na jednolitym rynku rolnym – podsumowuje prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Partnerzy medialni

Rolniczy Portal
Informacyjny
KULTURA WSI.pl

agro
news.com.pl
televizja interaktywna

*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia,
w tym szczególnym czasie radości i spokoju,
w imieniu Krajowej Rady Izb Rolniczych
składamy wszystkim rolnikom i ich rodzinom
oraz pracownikom instytucji i organizacji rolniczych
najserdeczniejsze życzenia radości, rodzinnego ciepła
oraz odpoczynku od spraw codziennych,
a w nadchodzącym Nowym 2012 Roku
spełnienia marzeń, optymizmu oraz pomyślności
we wszystkich dziedzinach życia*

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych

Jakie są najważniejsze cele reformy Wspólnej Polityki Rybackiej?

Odpowiada:
KAZIMIERZ PLOCKE
– sekretarz stanu
w Ministerstwie
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wszyscy zainteresowani sytuacją sektora rybackiego są zgodni, że obowiązująca Wspólna Polityka Rybacka Unii Europejskiej wymaga zasadniczej reformy. Celem tej reformy będzie poprawa zarówno zasobów ryb, jak i łowisk, a także środowiska morskiego, bez którego rybołówstwo nie może istnieć – przecież bez ryb nie będzie rybołówstwa.

Nasza branża ma ogromny potencjał i chcemy zapewnić jej warunki do zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju oraz ekonomicznego funkcjonowania w oparciu o odnawiające się zasoby. Dzięki temu rybak będzie mógł spokojnie planować swoje połowy, dostarczać konsumentom zdrowe produkty rybne wysokiej jakości, a jego sukces gospodarczy pozytywnie wpłynie na rozwój obszarów przybrzeżnych.

Polska popiera ustanowienie planów długoterminowych zarządzania określonymi gatunkami ryb. Jak pokazuje przykład wieloletniego planu odbudowy zasobów dorszy w Bałtyku, plany takie pozwalają na poprawę stanu zasobów i stabilizują sytuację połowową. Plan dorszowy, wraz z wprowadzonym w Polsce systemem „trójpołówki”, zaowocował wzrostem zasobów dorszy, a kwoty połowowe przyznawane rybakom są ekonomicznie opłacalne. Mamy nadzieję, że przedstawiony przez Komisję Europejską plan odbudowy zasobów łososia w Morzu Bałtyckim również przyniesie wzrost zasobów tego gatunku. Obecnie bowiem doradztwo Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES) nie pozostawia wątpliwości, że stan zasobów łososia jest drastycznie niski, w związku z czym naukowcy postulują o znaczną redukcję jego połowów.

Apel o pomoc dla pogorzalców

22 listopada 2011 r. państwo Keplinowie stracili w wyniku pożaru dorobek życia. Spłonęła dojarnia, stodoła, dom i budynki gospodarcze, zapasy magazynowe. Było to prężnie działające gospodarstwo o pow. 45 ha, z 17 sztukami bydła mlecznego i trzodą chlewną.

Państwo Keplinowie proszą o wsparcie finansowe oraz materiały budowlane do odbudowy.

Elżbieta i Andrzej KEPLINOWIE
Nowe Żeńsko 11
73-200 Choszczno
tel. 660 202 523
Bank BGŻ Choszczno, nr konta:
70 2030 0045 1110 0000 0154 1630

ZIR

Wyrazy głębokiego współczucia
Naszemu Pracownikowi i Koledze
Krzysztofowi Przedpełskiemu

z powodu śmierci
MAMY

składają
Zarząd i Pracownicy Biura Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wnawianiu do exposé wygłoszonego przez premiera **Donald Tuska** w dniu 18 listopada br., w części dotyczącej spraw wsi, jako prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych reprezentując z mocy ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 927 z późn. zm.) interesy wszystkich polskich rolników, zobowiązany jestem do zajęcia stanowiska w omawianych kwestiach.

Odnosząc się do problemu wysokości składek zdrowotnych dla rolników, które rolnicy będą musieli ponieść od 2012 r., w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, samorząd rolniczy jest zdecydowanie przeciwny określeniu jej wysokości w oparciu o powierzchnię gospodarstwa. Hektar nie jest wykładnikiem ekonomicznym, a samo posiadanie ziemi nie daje tytułu do nakładania obowiązku opłacania składek zdrowotnych. Należy zaznaczyć przy tym, że błędem było to, iż już na samym początku nie zostały ustanowione wysokości składek – 0%. Sytuacja ekonomiczna na wsi jest trudna i uzyskanie ok. 145 mln zł z tytułu składek jest dodatkowym obciążeniem dla rolników. Proponowana stawka 0% dla gospodarstw o powierzchni 1-6 ha promuje często dwuzawodowców i gospodarstwa niewydolne rolniczo. Samorząd rolniczy nie akceptuje tych założeń zwracając uwagę na wcześniejszą nowelizację, gdzie rolnicy posiadający powyżej 50 ha płąć wyższe składki nie uzyskując w zamian wyższej emerytury. W opinii samorządu rolniczego składka powinna być pobierana od wpływów z podatku rolnego, który w chwili obecnej zastępuje podatek dochodowy od działalności rolniczej. Wpływy z podatku rolnego gmin wynosiły: w roku 2008 ok. 1,228 mld zł, w roku 2009 ok. 1,239 mld zł, a w roku 2010 ok. 990 mln zł. Obecnie składka zdrowotna wynosi 9% dochodu, przy czym przy samozatrudnieniu 7,75% opłaca budżet państwa, a 1,25% składki opłaca ubezpieczony. Zwiększając więc podatek rolny

o 1,25%, każdy rolnik (czy prowadzący małe gospodarstwo, czy duże) płaciłby proporcjonalnie również składkę zdrowotną.

W kwestii dotyczącej wprowadzenia rachunkowości w rolnictwie, a następnie opodatkowania dochodów na ogólnych zasadach, chciałbym zauważyć, że sprawa ewentualnych dochodów z ww. podatku jest dyskusyjna. Wielu ekspertów w dziedzinie ekonomii już teraz twierdzi,

Zdaniem prezesa KRIR

Zmiany w naliczaniu składek KRUS

że budżet państwa nie uzyska znaczących wpływów z tego tytułu. Wg ostatnich danych GUS z ostatniego spisu rolnego, liczba gospodarstw o powierzchni 1-5 ha to 37,9% ogółu – te gospodarstwa nie osiągają praktycznie żadnych dochodów, a więc nie będzie podstawy do opodatkowania. Z kolei gospodarstwa towarowe, które z pewnością osiągają dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, większość swoich środków inwestują w modernizację gospodarstw, przez co de facto nie osiągają zysków. Pragnę przy tym nadmienić, iż dodatkowe opodatkowanie przemyślnych gospodarstw spowoduje, że banki, gdy okaże się, jak duże zobowiązania, w tym podatkowe, mają rolnicy (przez co gospodarstwa są mało zyskowne), nie będą chętne do kredytowania rolnictwa.

Kolejną bardzo ważną kwestią dla rolników, wiążącą się z opodatkowaniem podatkiem dochodowym, jest obowiązujące obciążenie finansowe dla gospodarstw rolnych w postaci podatku rolnego. Zdaniem ekonomistów, wpływy z podatku dochodowe-

Samorząd rolniczy jest również przeciwny wspomnianemu przez Premiera w exposé likwidacji KRUS. Ustawa o KRUS była wzorowana na francuskich i niemieckich przepisach i powstała w grudniu 1990 roku. KRUS funkcjonuje zatem od 1991 roku. Liczba osób ubezpieczonych w Polsce i we Francji jest podobna w stosunku do ogółu obywateli. W KRUS ubezpieczonych jest 4% obywateli – podobnie jak we Francji, gdzie objętych takim systemem jest niewiele ponad 4%. Należy zwrócić uwagę, że w czasach trudnych to rolnicy ponosili największe koszty transformacji w dziejach Polski. Polska Wieś, jako jedyna grupa zawodowa, była zmuszona oddać cały swój dorobek życia po to, żeby dostać świadczenie emerytalne – nie ma drugiej takiej grupy zawodowej. Rolnicy musieli oddać swoje gospodarstwa na Skarb Państwa. Pamiętać też również należy o okresie obowiązkowych dostaw czy o cenach urzędowych, gdzie nie można było w gospodarstwach ulokować kapitału.

Obecnie też jest ta nierównomierność w postaci takiej, że każdy zatrudniony poza rolnictwem nie musi zaprzestać prowadzenia pracy i może otrzymywać emeryturę, a rolnik musi zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej. Wielu byłoby zwolenników zmiany czy likwidacji odrębnego ubezpieczenia dla rolników w postaci KRUS-u, chociaż taki sam mają Niemcy, Francuzi, Grecy, Finowie i Austriacy. Ubezpieczenie KRUS daje pewne preferencje dla rolników w postaci wysokości składek, ale nie daje określonych praw osobom ubezpieczonym i tym, które biorą świadczenia. Dzisiaj średnia emerytura w KRUS-ie to 800 zł, średnia emerytura w ZUS-ie 1600 zł, średnia w „municipal” ponad 3000 zł, a są jeszcze inne grupy, które mają w Polsce duże przywileje – sędziowie i prokuratorzy do 10 000 zł. Samorząd rolniczy popiera reformę KRUS-u, natomiast nie zgadza się na likwidację KRUS-u.

WOP

Ministerialne konsultacje

Wiktor Szmulowicz, prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz Katarzyna Szczepaniak, dyrektor Biura KRIR 9 grudnia uczestniczyli w zorganizowanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi spotkaniu przedstawicieli organizacji rolniczych, członków COPA-COGECA i CEJA.

Rozmowy miały charakter roboczy i poświęcone były przede wszystkim pakietowi legislacyjnemu dotyczącemu Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r.

W trakcie dyskusji poruszony został również temat zapowiedzianego przez premiera w exposé włączenia rolników do systemu podatku dochodowego.

W trakcie spotkania minister **Marek Sawicki** podkreślił konieczność zaznaczenia na forum Unii Europejskiej odmienności polskiego stanowiska. Szef resortu rolnictwa zachęcał również do promowania wśród rolników korzyści, jakie płyną z łączenia się w grupy producentów rolnych. Poprosił także obecnych przedstawicieli związków, aby włączyli się w tworzenie i rozwój grup producentów rolnych.

Dotyczy to oczywiście wszystkich sektorów rolnictwa, ale w szczególności sektora ogrodniczego, gdyż ma on możliwość korzystania ze specjalnego wsparcia ze środków unijnych.

Czasopismo
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Ukazuje się raz w miesiącu.

Wydawane i redagowane na zlecenie

Krajowej Rady Izb Rolniczych przez zespół „Poradnika Rolniczego”.

Kolportaż – czasopismo dostępne razem z tygodnikiem „Poradnik Rolniczy”

Krajowa Rada Izb Rolniczych

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa

Tel.: (22) 623 21 65, fax (22) 623 11 55; www.krir.pl

Red. Nacz. Wojciech Petera, tel.: 606 396 747

e-mail: wojciech.petera@wp.pl

polskawies@poradnik.net.pl

Polska Wieś

Agroturystyka na polskiej wsi może być ciekawą alternatywą dla atrakcyjnych, lecz drogich wyjazdów do egzotycznych krajów oraz jednym ze sposobów poprawy sytuacji, szczególnie ekonomicznej mieszkańców obszarów wiejskich. Za wyborem tej formy wypoczynku przemawiają też względy ekonomiczne oraz perspektywa relatywnie szybkiego i niemęczącego dojazdu do wybranej miejscowości.

Czas na agroturystykę

Urlop lub weekend spędzony w gospodarstwie agroturystycznym to wspólny aktywny wypoczynek w naturalnym środowisku. Turyści, którzy decydują się na pobyt na wsi, w gospodarstwach agroturystycznych mają możliwość bliskiego kontaktu z przyrodą. Znajdą tam ciszę i spokój, których niestety brakuje w mieście, zdrowe i czyste środowisko oraz miłą rodzinną atmosferę. Wypoczynek na wsi stanowi doskonałą okazję do zetknięcia się z lokalnym folklorem. Gospodarze oferujący wypoczynek w swoich zagrodach prześcigają się w pomysłach na urozmaicenie czasu gościom, oferując im liczne przejazdy bryczkami i wozami, ogniska, pikniki, czy też możliwość uczestniczenia w pracach gospodarskich oraz karmienia zwierząt. Nie zapominają również o żołądkach wczasowiczów oferując im regionalne potrawy oraz świeży nabiał, sery i wędliny własnej produkcji, a także owoce i warzywa z własnego ogrodu. Noclegi najczęściej znaj-

dują się w wolno stojącym budynku, każdy pokój wyposażony jest w łazienkę, a turyści mają możliwość całodziennego stołowania się u gospodarzy lub korzystania z kuchni. Przy domu najczęściej znajduje się ogród z wypoczynkowym zakątkiem przygotowanym specjalnie dla gości.

Turystyka wiejska na przestrzeni ostatnich lat stała się ważnym elementem oferty aktywnego wypoczynku dla gości krajowych i zagranicznych. Rozwój turystyki wiejskiej stanowi nowy i bardzo istotny kierunek w przeobrażeniach społeczno-gospodarczych obszarów wiejskich. Pozwala na wykorzystanie zasobów lokalnych, uzyskanie dodatkowych dochodów przez mieszkańców wsi, rozwój przedsiębiorczości i ekonomiczne ożywienie terenów wiejskich.

Polska wieś nadal prezentuje i kultywuje tradycyjne cechy, jakie w związku ze specjalizacją i intensyfikacją produkcji zagina-

ły bezpowrotnie w krajach Europy Zachodniej. Dla naszej agroturystyki stanowi to ogromny atut. Niewątpliwie na ową tradycyjność środowiska wiejskiego ma wpływ intensywność produkcji, mechanizacja i stosowane technologie. Zachowaniu tradycyjnych walorów gospodarowania sprzyja średnia wielkość polskich gospodarstw.

Warto również pamiętać, że dla wsi równie ważne jak rolnictwo jest rozwijanie innych rodzajów działalności, a w konsekwencji tworzenie nowych miejsc pracy w zawodach związanych z rolnictwem lub jego otoczeniem. Coraz więcej gospodarstw rolnych charakteryzuje przedsiębiorczość i chęć pozyskiwania nowych dochodów. Jednym z przykładów dobrze zorganizowanej przedsiębiorczości wiejskiej jest właśnie agroturystyka.

Tadeusz Nalewajk
Podsekretarz stanu
Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

W ocenie samorządu rolniczego

Polska Prezydencja w UE

Polska 1 lipca objęła przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej i przez 6 miesięcy kierowała polityką Unii Europejskiej. Jednym z priorytetów polskiej prezydencji, który mnie jako rolnika i wiceprzewodniczącego Komitetu Copa najbardziej interesuje, było zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego obywatelom Europy dzięki Wspólnej Polityce Rolnej.

Moim zdaniem, ten czas dla Polski nie był stracony i jest się, czym pochwalić. I to nie tylko polskimi truskawkami, które w sierpniu podbiły serca europarlamentarzystów i stały się sławne w całej Europie, ale przede wszystkim konkretnymi pracami w związku z przygotowywanym przez Komisję Europejską pakietem legislacyjnym Wspólnej Polityki Rolnej 2014 - 2020.

W ramach posiedzeń Rady Unii Europejskiej do spraw Rolnictwa i Rybołówstwa, polska prezydencja realizując przyjęte priorytety zorganizowała między innymi cykl debat dotyczących WPR z udziałem ministrów rolnictwa UE, europosłów oraz przedstawicieli świata nauki i organizacji branżowych.

Pomysł Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Marka Sawickiego** na publiczną debatę na temat reformy WPR z udziałem przedstawicieli wszystkich krajów UE okazał się

dobrym pomysłem, ponieważ aby unijna polityka rolna była bardziej przyjazna rolnikom, konieczne jest osiągnięcie dobrego kompromisu pomiędzy Parlamentem a Komisją Europejską, a tylko przez dialog wszystkich zainteresowanych stron można wypracować jak najlepsze rozwiązania.

Ważne jest, aby wszystkie środowiska miały okazję wypowiedzieć się, czy przedstawione w październiku bieżącego roku przez Komisję Europejską propozycje reformy WPR spełnią oczekiwania, czy poprawią konkurencyjność europejskiego rolnictwa na świecie i czy dają szansę na rozwój europejskiego modelu rolnictwa. Obecnie potrzebne jest połączenie dwóch wyzwań, jakie stoją przed europejskim rolnictwem, czyli bezpieczeństwa żywnościowego z walką ze zmianami klimatu.

W związku z tym, rolnicy potrzebują nowych instrumentów,

aby móc sprostać w przyszłości wyzwaniom klimatu oraz wyzwaniom żywnościowym. Musimy przecież produkować więcej przy jednoczesnym zapewnieniu produkcji przyjaznej dla środowiska.

Polityka rolna Unii Europejskiej musi być przede wszystkim bardziej prosta, ponieważ teraz jest ona coraz mniej czytelna zarówno dla konsumentów, jak i producentów.

Dlatego zainicjowanie dialogu w tej kwestii przez Polską Prezydencję jest tak ważne dla interesów europejskiego chłopca.

Mam nadzieję, że wprowadzony przez polski resort rolnictwa mechanizm intensywnej współpracy między Parlamentem Europejskim, Radą UE oraz Komisją Europejską i organizacjami branżowymi stanie się praktyką także po zakończeniu polskiej prezydencji.

Natomiast, jeśli chodzi o aspekty nie tylko rolnicze, to wydaje mi się, że docenić należy przyjęcie przez Parlament Europejski pakietu aktów prawnych, który wzmocni zarządzanie gospodarce Unii Europejskiej i pozwala na przeprowadzenie reform znajdujących się w pakiecie fiskalnym.

Wiktor Szmulewicz,
wiceprezes Komitetu COPA,
prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych

W trosce o dobro rolników

W całym kraju, w tym również w naszym województwie, przebudowywane są drogi i linie kolejowe, obwodnice miast. Inwestycje komunikacyjne wymagają prawie zawsze przeznaczenia części gruntów rolnych na cele drogowe. Właściciele gruntów otrzymują odszkodowania na podstawie wyceny wynikającej ze sporządzonego operatu szacunkowego.

14 lipca 2011 r. Rada Ministrów wydała rozporządzenie zmieniające zasady wyceny w ten sposób, że właściciele gruntów wywłaszczonych na cele budowy dróg otrzymują dużo niższe odszkodowanie.

Obecnie w dwóch powiatach naszego województwa – nidzickim i ostródzkim – rolnicy otrzymali operaty szacunkowe, z których wynika, że za grunty, z których zostali wywłaszczeni, uzyskają odszkodowanie dwukrotnie niższe niż ich sąsiedzi, którym odszkodowania naliczono wg wcześniej obowiązujących zasad.

Biorąc pod uwagę, że w podobnej sytuacji może znaleźć się o wiele większa grupa rolników w naszym województwie, Zarząd Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej przygotował **petycję**, którą przekaże Premierowi po uzyskaniu pod nią możliwie dużej ilości podpisów rolników naszego województwa. **WMIR**

Petycja do Prezesa Rady Ministrów

w sprawie zmiany Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14.07.2011 zmieniającego rozporządzenie w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego

Wprowadzenie nowego rozporządzenia spowodowało rozgoryczenie rolników, którzy czują się pokrzywdzeni nowymi zapisami radykalnie obniżającymi odszkodowania za grunty zabrane na cele budowy dróg. Inwestycje drogowe były przygotowywane wcześniej i na spotkaniach konsultacyjnych rolnicy byli informowani o odszkodowaniach co najmniej dwukrotnie wyższych niż te, które nalicza się według obecnego rozporządzenia. Budowa dróg pogarsza rolność gospodarstwa i często zmusza do zaniechania określonego kierunku produkcji. Obowiązujące obecnie rozporządzenie zupełnie nie uwzględnia tych problemów przy naliczaniu odszkodowań.

Dotychczas przekazywanie gruntów pod budowę dróg odbywało się bez konfliktów i środowisko rolnicze nie protestowało przeciwko wywłaszczeniu na ten cel, rozumiejąc potrzebę budowy dróg i interes państwa.

Obecna sytuacja powoduje niepotrzebne nieporozumienia społeczne, a przede wszystkim podważa autorytet państwa jako gwaranta prawa. Pragnąc uniknąć dalszej eskalacji konfliktu, który może skutkować opóźnieniami przy budowie dróg domagamy się o przywrócenie zasad wyceny wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku.

UWAGA PLANTATORZY BURAKA CUKROWEGO, którzy zawarli umowę przyznającą pomoc na zakup nowych maszyn i urządzeń w ramach działania „Modernizacja Gospodarstw Rolnych”

Agencja Rynku Rolnego wypłaca pomoc plantatorom buraka cukrowego stanowiącą rekompensatę części kosztów zakupu nowych maszyn i urządzeń do produkcji rolnej ze środków Tymczasowego Funduszu Restrukturyzacji wchodzącego w skład Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG).

Wnioski o wypłatę mogą składać wnioskodawcy, którzy zakupili nowe maszyny lub urządzenia zgodnie z zawartą umową o przyznanie i wypłatę pomocy w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” Krajowego Programu Restrukturyzacji.

Aby otrzymać pomoc w marcu 2012 r., wnioski o wypłatę pomocy należy składać **do 31 grudnia 2011 roku** w Oddziałach Terenowych Agencji Rynku Rolnego właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy.

Formularze wniosków są dostępne na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl i w Oddziałach Terenowych ARR.

Do wniosku o wypłatę pomocy należy załączyć:

- oryginały faktur VAT,
- oryginały dowodów dokonania zapłaty, tj. w szczególności oznaczone datą
- wyciągi lub przelewy potwierdzające poniesienie przez wnioskodawcę
- kosztów kwalifikowalnych.

Budżet Unii Europejskiej na rok 2012 zatwierdzony

1 grudnia Parlament Europejski zagłosował zatwierdzając ostateczny rozmiar i wydatki priorytetowe budżetu UE na rok 2012, zgodnie z ustaleniami zaakceptowanymi przez parlamentarnych negocjatorów oraz państwa członkowskie 18 listopada.

Priorytety Parlamentu Europejskiego zatwierdzone

W swoich propozycjach PE położył nacisk na wzrost, innowacyjność, zatrudnienie, kontrole granic, zarządzanie migracją oraz wspomaganie przemian demokratycznych w krajach arabskich. Wszystkie te propozycje zostały uwzględnione przez państwa członkowskie w finalnym dokumencie.

Ograniczony wzrost środków na płatności

Wzrost środków na płatności będzie ograniczony (1,86%), zgodnie z decyzją państw członkowskich. Komisja, Rada i Parlament uzgodniły przygotowanie w przyszłym roku podsumowania, żeby sprawdzić, jak realistyczny jest uchwalony właśnie budżet i czy konieczne będą poprawki. Państwa członkowskie podpisały deklarację w tej sprawie.

Całkowity budżet na przyszły rok wyniesie 129,1 miliarda euro (wzrost o 1,86%) w płatnościach i 147,2 miliarda euro (+ 3,8%) w zobowiązaniach. Budżet 2012 został przyjęty na posiedzeniu plenarnym 453 głosami za, 124 głosami przeciw, przy 26 wstrzymujących się od głosu.

Przewodniczącą delegacji parlamentarnej podczas procedury concyliacyjnej, **Alan Lamassoure** (EPP, FR), oświadczył: „W czasach kryzysu zdołaliśmy zredukować koszty operacyjne, zachowując wydatki

na konkurencyjność i wzrost”, krytykował jednak zaabsorbowanie Rady poziomem płatności, bez brania pod uwagę zobowiązań. „Musimy ponownie je połączyć, aby uniknąć corocznego dyskutowania cięć”. Poseł Lamassoure uważa, że jedynym wyjściem byłoby zredukowanie wkładu państw członkowskich do budżetu i zastąpienie go zasobami własnymi. „Nie będzie przyszłych ram finansowych bez politycznej zgody na nowy rodzaj zasobów własnych UE”.

Francesca Balzani (S&D, IT), posłanka sprawozdawca dla niemal całego dokumentu budżetowego, choć zadowolona z przyjęcia parlamentarnych priorytetów przez państwa członkowskie, ostrzegła, że uzgodnione poziomy środków na płatności mogą się okazać niewystarczające do zapłacenia przyszłorocznych rachunków.

José Manuel Fernandes (EPP, PT), poseł odpowiedzialny za budżety administracyjne, stwierdził, że stanowiąc tylko 6% ogólnego budżetu, są one w równowadze pomiędzy koniecznością oszczędzania a realnymi potrzebami. Podkreślił także, że budżety administracyjne wszystkich instytucji wzrosną o około 1%, co faktycznie jest spadkiem.

Komisarz do spraw budżetu **Janusz Lewandowski** był zadowolony z wyniku negocjacji i samoograniczenia się instytucji podczas decydowania o własnych budżetach. On także ostrzegał, że uzgodniony poziom płatności może okazać się zbyt niski. „Musimy zastanowić się nad naszą

procedurą budżetową, zwłaszcza w końcowym okresie obowiązywania wieloletnich ram finansowych. Na razie wierzę w przyszły efekt deklaracji podpisanej wspólnie przez kraje członkowskie”.

Międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)

Umowa budżetowa zawiera również dodatkowe 100 milionów na sfinansowanie badań nad fuzją termojądrową (ITER) na południu Francji.

Znacznie wyższa kwota potrzebna będzie na pokrycie wszystkich dodatkowych kosztów badań w przyszłości, w związku z tym odbędą się dalsze rozmowy w Komisji Budżetowej i z państwami członkowskimi podczas spotkań trójstronnych.

Poprawka do budżetu na rok 2011

Parlament przyjął także ugodę w sprawie dodatkowych potrzeb finansowych na rok 2011, ze względu na zawieszenie przez Komisję wypłat na badania i projekty społeczne. Niezależnie od przesunięć pomiędzy liniami budżetowymi, dodatkowe 200 milionów euro zostanie włączone do budżetu, aby płatności zostały wznowione.

Kolejny projekt poprawki budżetowej na rok 2011, dla pokrycia finansowych potrzeb Funduszu Solidarności UE, będzie głosowany w przyszłym tygodniu przez Komisję Budżetową. Środki pomocowe z funduszu wyniosą w sumie 38 milionów euro, dla Hiszpanii i Włoch, na straty związane z trzęsieniem ziemi w Lorce oraz powodzią w regionie Veneto.

Źródło: Parlament Europejski

Widziane z Brukseli

W listopadzie w Parlamencie Europejskim w Brukseli odbyły się dwie bardzo ważne konferencje dotyczące przyszłości europejskiego rolnictwa, zorganizowane z inicjatywy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, sprawującego obowiązki Przewodniczącego Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

7 listopada odbyła się debata publiczna na temat zaproponowanej 12 października przez Komisję Europejską reformy Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku. Było to wydarzenie historyczne, gdyż po raz pierwszy wspólnie obradowali europosłowie do PE wraz z Przewodniczącym **Jerzym Buzkiem**, członkiem Rady Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, czyli ministrowie rolnictwa państw członkowskich, a także przedstawiciele Komisji Europejskiej z komisarzem ds. Rolnictwa **Dacianem Ciolosem** na czele. Przewodniczący Parlamentu Europejskiego podkreślił w swoim przemówieniu wagę spotkania; tego, iż od wejścia w życie Traktatu z Lizbony wszystkie trzy instytucje europejskie muszą ściśle współpracować przy podejmowaniu decyzji.

Propozycje Komisji Europejskiej wzbudziły zarówno pozytywne, jak i negatywne emocje. Kluczowym tematem okazały się nierówności w finansowaniu dopłat bezpośrednich. Zdania na ten temat były podzielone, niektóre państwa, m.in. Irlandia czy Belgia, były przeciwne ich ujednoliceniu. Minister Rolnictwa Hiszpanii stwierdził, że prowadzi to do zagrożenia dla rolnictwa, które ma obecnie wysoką wydajność, ale zróżnicowaną produkcję. Zwolennicy idei wyrównania dopłat to m.in. Łotwa i Polska. Minister Republiki Czeskiej powiedział natomiast, że płatności bezpośrednie komplikują system oraz wnioskował o przedłużenie istniejących rozwiązań do 2016 roku.

Wszystkie kraje aprobująco odniosły się do propozycji dotyczącej promowania młodych, aktywnych rolników, gdyż widzą wielkie niebezpieczeństwo w wyludnianiu się wsi i starzeniu się społeczeństwa. Poruszono także problem dokładnej, uwzględniającej specyfikę poszczególnych państw, definicji tzw. aktywnego rolnika, który miałby otrzymywać największe wsparcie finansowe, aby uniknąć korzystania z funduszy przeznaczonych dla rolników przez posiadaczy ziemi.

Również kwestia ekologizacji wzbudziła wiele emocji, postulowano o większą elastyczność w tym obszarze i uwzględnienie różnic w poszczególnych krajach. Poparto „zazielenienie” bez zwiększania biurokracji, która generuje większe koszty oraz przy zachowaniu dobrowolności we wdrażaniu jego kryteriów. Na koniec mini-

ster Sawicki podsumował, iż w związku z tym, że na rolników zostanie nałożonych więcej obowiązków, powinno im to zostać wynagrodzone. Skoro żadne z państw członkowskich nie jest całkowicie zadowolone z propozycji Komisji, taka dyskusja jest bardzo potrzebna i powinna być kontynuowana.

Następne spotkanie odbyło się 23 listopada, a swoje opinie wygłaszali przedstawiciele organizacji rolniczych oraz środowisk naukowych. Organizacja rolnicza COPA pochwaliła pozytywne działania KE zmierzające do zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego podczas zmian klimatycznych oraz czynniki proekologiczne przez nią zaproponowane. Gdyby inne dziedziny funkcjonowały tak, jak WPR, nie byłoby kryzysu. Niepokoi jednak zwiększenie biurokracji, która z pewnością obciążą rolników. Zdaniem **Paolo Brunia**, Przewodniczącego organizacji COGECA, konkurowanie z firmami nieeuropejskimi, które mogą produkować po mniejszych kosztach, jest niezwykle trudne, dlatego też reforma ta jest tak potrzebna.

Wypowiedział się także związek młodych rolników CEJA, gdyż według nich brakuje młodym ludzi chcących zostać rolnikami, a dzięki reformie WPR powinno się to zmienić. Wnioskowali też o wyższe dopłaty w tej dziedzinie.

W debacie poruszano także kwestie zbyt małego budżetu, nie do końca jasnych aspektów zazieleniania oraz zrównoważonego rozwoju. Głosy niezadowolone były widoczne m.in. w organizacjach estońskich, łotewskich i litewskich, gdzie zauważono zły rytm proponowanych zmian w kwestii dopłat bezpośrednich. Również przedstawiciele hiszpańskich spółdzielni skrytykowali propozycje reformy, gdyż nie zakłada ona nowych rozwiązań dla poprawienia sytuacji rolników. Przedstawiciele polskich organizacji zaznaczyli, że Polska nie może zaakceptować kolejnego okresu przejściowego na przedstawionych warunkach przez Komisję Europejską.

Spotkania te były bardzo potrzebne, gdyż dzięki nim dyskusja na temat przyszłości WPR jest otwarta i różnorodna, a nie toczy się tylko w kulisach instytucji europejskich.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia pragnę życzyć wszystkim Czytelnikom głębokich i radosnych przeżyć, wewnętrznej spokoju, wytrwałości i radości oraz błogosławieństwa Bożego w każdym dniu nadchodzącego Nowego Roku

Jarosław Kalinowski

– poseł do Parlamentu Europejskiego

W dniach 28–29 listopada br. w Budapeszcie odbyło się 43 posiedzenie izb rolniczych krajów Grupy Wyszehradzkiej. Tym razem w obradach oprócz izbowych działaczy z Polski, Węgier, Słowacji i Czech uczestniczyli również (jako zaproszeni goście) przedstawiciele organizacji rolniczych z Rumunii, Estonii, Łotwy, Litwy oraz Chorwacji.

W trakcie spotkania dyskutowano na temat wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie pakietu legislacyjnego Komisji Europejskiej dotyczącego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014–2020. W ostatecznej wersji wspólnej deklaracji skupiono się przede wszystkim na budżecie Wspólnej Polityki Rolnej, podziale środków finansowanych w ramach płatności, definicji aktywnego rolnika, uproszczeniu WPR oraz na dopłatach, zazielenieniu, działaniach „Młody Rolnik” i „Gospodarstwa niskotowarowe” oraz zarządzaniu ryzykiem, organizacjach producenckich i płatnościach ONW.

Deklaracja podpisana przez reprezentantów organizacji rolniczych z 8 państw UE oraz Chorwacji trafi między innymi do **Daciana Ciolosa**, komisarza UE ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Opracował: WOP

KRUS

Ktoś Ruszył Ubezpieczenia Społeczne

„Zręczne” – tak o exposé premiera Tuska wyraził się szef opozycyjnego PiS. Choć później powrócił do klasycznego tonu „obrony wsi i rolników” przed jakimikolwiek reformami. PiS w osobie prezesa Kaczyńskiego jest przeciw, przeciw wszystkiemu. Ale jest też za Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w obecnym kształcie i nie da jej ruszyć.

Janusz Palikot chwali pomysły premiera. Co więcej, chce likwidować agencje rządowe, Senat i KRUS.

„Sensowna, mądra i odpowiedzialna” – tak z kolei propozycję premiera odstąpienia od podatku rolnego i wprowadzenia pełnej rachunkowości rolniej ocenił koalicjant z PSL.

Wystąpienie premiera zawierało oczekiwane przez wielu reformy. Zwłaszcza jeśli chodzi o KRUS i ubezpieczenia rolnicze. I chociaż takiego exposé na czas kryzysu każdy by sobie życzył, to opozycja nie była gotowa na jego przyjęcie. A już na pewno nie była gotowa na jego skomentowanie. Niech świadczy o tym zaskakująca kulinarna wypowiedź

poseł **Beaty Kempy** z Solidarnej Polski: „Premier nie siedzi przy europejskim stole, ale jest w karcie dań”.

W wystąpieniu szefa rządu 18 listopada wiele miejsca poświęcono kwestii ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego rolników, które związane jest z problemem mierzenia dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców wsi. Wyliczenie, ile rolnik zarabia, nie jest wcale proste i będzie musiało potrwać.

W październiku zeszłego roku Trybunał Konstytucyjny orzekł za niezgodne z konstytucją płacenie z budżetu państwa rolniczych składek zdrowotnych bez różnicowania dochodów rolnika. Do lutego przyszłego roku rząd dostał czas na popra-

wienie niekonstytucyjnych przepisów. Zgodnie ze wskazaniem orzeczenia TK, wysokość ponoszonej przez budżet składki powinna być uzależniona od dochodu uzyskiwanego przez rolnika.

I tutaj pojawia się problem. Obecnie rolnicy nie wyliczają dochodu uzyskiwanego z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym. Każdy rolnik płaci podatek rolny, liczony od posiadanych użytków rolnych, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków. Wraz z objęciem rolników podatkiem dochodowym od 2013 roku, rząd planuje etapowe wycofanie się z podatku rolnego. Likwidacja podatku może jednak wpłynąć negatywnie na dochody gmin, będących beneficjentem tego podatku.

Zgodnie z zapowiedziami szefa rządu, od 2013 roku rolnicy powinni zostać objęci podatkiem dochodowym. Towarzyszyć temu będzie konieczność prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie i wyliczenia uzyskiwanego dochodu. Warto wskazać, że aktualnie w naszym kraju 12 tys. gospodarstw prowadzi rachunkowość rolną na potrzeby systemu statystyki rolniczej FADN (z ang.:

Farm Accountancy Data Network). Zbierane dane wykorzystywane są właśnie do celów określania dochodów z gospodarstw rolnych oraz analizy ich działalności gospodarczej. Doświadczenia w funkcjonującym od kilku lat systemie rachunkowości rolniczej będą nieodzowne dla przygotowania propozycji systemu powszechnego.

Według danych GUS, w kraju jest 1,5 mln gospodarstw rolnych powyżej 1 ha. Polskie gospodarstwa rolne charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem możliwości, kierunków i poziomu rozwoju. Inne funkcje pełnią gospodarstwa towarowe, inne małe gospodarstwa produkujące głównie na własne potrzeby. Tych najmniejszych, których obszar nie przekracza 10 ha, jest najwięcej, bo aż 80 proc.

To dla tych ostatnich gospodarstw wyzwaniem będzie przygotowanie systemu uproszczonego rachunkowości rolniczej. Natomiast dla gospodarstw dochodowych szczególnie istotną kwestią do rozwiązania jest ustalenie okresu odbudowywania produkcji w gospodarstwie i rozlicza-

nia ponoszonych strat.

Właśnie w prowadzeniu rachunkowości rolniej dla większości gospodarstw widzę pole dla dobrze zorganizowanego doradztwa rolniczego – tego publicznego, wkomponowanego w obecną strukturę rolnictwa. Przy tej okazji należy wykorzystać potencjał instytucji od lat pracujących w obszarze rolnictwa, takich jak izby rolnicze.

Wprowadzaniu powszechnego systemu rachunkowości w gospodarstwach rolnych towarzyszyć będzie rozwój doradztwa niepublicznego, działającego w określonych ramach prawnych i merytorycznych, gwarantujących profesjonalność działania oraz możliwość współfinansowania ze środków publicznych i nadzorowanych przez właściwe instytucje publiczne. Warto dodać, że w obecnej perspektywie finansowej UE, ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 dostępne są również instrumenty pomocowe, dzięki którym rolnicy i posiadacze lasów korzystają z usług doradczych.

Po exposé premiera zmiany czekają również system rolniczych ubezpieczeń zdrowotnych. Ważne, byśmy wykorzystali nadchodzący okres do dyskusji o rozwiązaniach kompleksowych w ubezpieczeniach rolniczych, w tym wyrównywaniu obciążeń i danin publicznych.

Michał Marciniak

Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi 25 listopada 2011 r. podpisał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Najważniejsze zmiany to:

- Wprowadzenie kryteriów wyboru operacji, czyli nowego sposobu określania kolejności rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy. Pomoc w ramach działania będzie przyznawana w zależności od procentowego udziału kosztów kwalifikowalnych operacji przeznaczonych na realizację inwestycji w lasach niebędących w zarządzie nadleśnictwa, w sto-

unku do wysokości wnioskowanej kwoty pomocy we wniosku o pomoc. Kolejność ta będzie ustalana przez przyznanie operacji, ujętej we wniosku o przyznanie pomocy, określonej liczby punktów. Wprowadzenie nowego sposobu określania kolejności rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy ma na celu zwiększenie udziału lasów właścicieli prywatnych w operacji realizowanej przez nadleśnictwo i preferowanie tym samym nadleśnictw, które wykażą, że w ramach realizowanych projektów planowana przez nie operacja przyczyni się do odnowienia również drzewostanów właścicieli lasów niebędących w zarządzie nadleśnictwa.

- Zaktualizowanie listy nadleśnictw uprawnionych do ubiegania się o pomoc w ramach Schematu I tego działania. Schematem tym obję-

te są lasy będące w zasięgu nadleśnictwa, na terenie których wystąpiła katastrofa naturalna lub klęska żywiołowa.

- Złagodzenie warunków ubiegania się o pomoc w przypadku Schematu I poprzez odstąpienie od uzależnienia przyznawania pomocy od zgodności planowanej operacji z planem urządzenia lasu lub uproszczonym planem urządzenia lasu, lub decyzją starosty wydaną na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, lub sposobem postępowania na wypadek powstania pożaru. Zmiana ta jest szczególnie istotna z uwagi na coraz częściej pojawiające się w ostatnich latach katastrofy naturalne, które powodują znaczne zniszczenia zarówno w lasach będących w zarządzie nadleśnictw, jak również w lasach właścicieli prywatnych.

MRiRW

W sprawie założeń do projektu ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, 22 listopada przedstawiciele wojewódzkich izb rolniczych spotkali się z **Aleksandrą Szelągowską**, dyrektorem Departamentu Finansów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Organizatorem spotkania w siedzibie resortu rolnictwa był zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Stosownie do postanowień art. 131 rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach Wspólnej Polityki Rol-

Z inicjatywy KRIR

nej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, 10% krajowej koperty finansowej przeznaczonej na jednolite płatności obszarowe może zostać wykorzystane na wsparcie dla rolników określone w art. 68 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ww. rozporządzenia, wsparcie takie może zostać przeznaczone m.in. na dopłaty do składek z tytułu ubezpieczenia upraw, zwierząt i roślin w formie dodatkowych płatności rocznych, zgodnie z warunkami określonymi w art. 70 ww. rozporządzenia.

Przedstawione powyżej przesłanki wskazują na konieczność wprowadzenia zmian w obecnie funkcjonującym systemie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, z wykorzystaniem środków wspólnotowych, w celu zapewnienia rolnikom środków na wznowienie produkcji rolnej oraz utrzymanie ich rodzin w przypadku poniesienia strat wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Departament Finansów MRiRW przygotował stosowne propozycje w tym zakresie i czeka teraz na akceptację Ministra Finansów. **WOP**

Polska Wieś poleca

Cienka granica przyzwoitości Agnieszka Szygenda

To historia młodej dziewczyny, przyjeżdżającej z małej wioski do wielkiego miasta z nadzieją, że uda jej się zacząć nowe życie i zapomnieć o traumie przeszłości. Zachłyśnięta wielkim miastem, samotna i zagubiona, staje się łatwą zdobyczą w swojej walce o przetrwanie. Manipulacje, upokorzenie, wyrzekanie się siebie – to towarzysze jej podróży. Czy starczy jej siły, by zerwać z przeszłością, odzyskać niezależność, wybaczycie sobie i przeżyć prawdziwą miłość?

Agnieszka Szygenda, rocznik 1973. Ukończyła Wydział Filozofii na Uniwersytecie Warszawskim. Jest autorką tomiku wierszy „Pozdrowienia z Arki”, jej utwory znalazły się też w antologii poezji religijnej niereligijnej

„Możliwe niemożliwe niemożliwe możliwe” (Verbinum 2004 r.) obok wierszy wybitnych polskich poetów: Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, ks. Jana Twardowskiego, Marcina Świątlickiego i innych. Agnieszka Szygenda jest również laureatką i finalistką wielu ogólnopolskich konkursów poetyckich i literackich. Jej prozatorskim debiutem była powieść „Wszystko gra” (Wydawnictwo Autorskie Katarzyna Grochola 2007 r.). Druga powieść pt. „Kupię rękę” (Wydawnictwo Bliskie 2010 r.) została nominowana do nagrody Srebrny Kałamarz. Mieszka w Warszawie, ma trzech synów.

Fempress 2011
464 strony, 145 x 205,
data premiery: 23 września 2011

Bezpieczeństwo to rodzinny nawyk

Z MARZENĄ I MICHAŁEM LASOTAMI, rolnikami z Rokszyca, gmina Wola Krzysztoporska, zdobywcami I miejsca w wojewódzkim finale IX Ogólnokrajowego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne, rozmawia Grażyna Bożyk

■ Jak to się zdarzyło, że wystartowaliście państwo w tym prestiżowym konkursie?

Marzena – Zostaliśmy zaproszeni do wzięcia w nim udziału. Wcześniej nawet nie wiedzieliśmy, że taki konkurs jest organizowany. Zmobilizował nas pracownik z naszego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Zgłosiliśmy też naszych braci Sławomira i Piotra. No i tak się potoczyło...

■ Czyli państwa gospodarstwo jest najbezpieczniejsze w województwie łódzkim. Kto u państwa zwrócił uwagę na to, by te zasady bezpieczeństwa były zachowane?

Marzena – Mąż wraz z braćmi i tatą. To oni mają taki nawyk, że jak coś robią, to robią na sto procent. Jeżeli jest prowadzone gospodarstwo, musi być wszystko zgodne z dobrymi zasadami. Musi też być zgodne z zasadami unijnymi. Korzystamy z dopłat, więc jesteśmy zobligowani do spełnienia określonych warunków. Mamy tak duże gospodarstwo, że bez przestrzegania podstawowych norm nietrudno o jakiś wypadek. Bezpieczeństwo trzech bracia Lasotowie mają we krwi, jest to rodzinny nawyk.

■ Jesteście państwo dziewięć lat po ślubie...

Marzena – Pochodzę z gminy Czarnocin. W Rokszycach mieszkamy od trzech lat. W momencie, kiedy wyszłam za Michała, to gospodarstwo już istniało, ale wyglądało zupełnie inaczej. Było typowym tradycyjnym polskim gospodarstwem. Powoli, przez cztery lata mąż przekształcił je w gospodarstwo o profilu ogrodniczym. No i trzy lata temu przeprowadziliśmy się tu, do wyremontowanego wcześniej domu. Wtedy też założyliśmy fermę drobiu.

■ Skąd pomysł na drób?

Marzena – Drobiem zajmuje się już od kilku lat brat Michała, czyli w tej branży mają już swoje doświadczenia, kontakty. Pomógł nam. Bez wsparcia rodziny dla nas, młodych gospodarzy, byłby to krok chyba zbyt ryzykowny. Mamy czterdzieści tysięcy brojlerów.

■ Kto się nimi zajmuje, pani?

Marzena – Nie. Generalnie wydaje się, że przy takiej hodowli jest bardzo dużo pracy. W rzeczywistości tak u nas nie jest. Wszystko mamy skomputeryzowane – są komputery, które zadają pasze, zadają wodę. Tylko sprzedaż, zakup kur i codzienny dozór wymagają od nas wysiłku i uwagi. Nie są to nioski, odchodzi więc zbieranie jaj. Musimy pilnować stanu ściółki, temperatury. Generalnie większe jest obciążenie psychiczne niż praca fizyczna.

■ A ogrodnictwo?

Marzena – Ogródnictwo wymaga bardzo dużo pracy. Każdy rok jest inny. Na przykład, ubiegły był lepszy od

bieżącego – lepsza sprzedaż, wyższe ceny. W tym roku, wiadomo, kryzys w gospodarce światowej, który odbija się też na nas – koszty wzrosły, ceny są niższe, pracy bardzo dużo. Jesteśmy tak ukierunkowani, że zaczynamy wczesną wiosną, kończymy późną jesienią, więc zima jest dla nas taką chwilą odpoczynku.

■ Ogrodnictwo, czyli...

Michał – Rzodkiewka i sałata, z przewagą sałaty lodowej.

■ Macie stałych odbiorców?

Marzena – Mamy, ale generalnie nastawieni jesteśmy na sprzedaż na giełdzie w Broniszach.

Michał – Bardziej nastawiamy się na jakość produktu i sprzedajemy go w Warszawie do prywatnych sklepów. Są to silne sklepy, których nie zniszczyły supermarkety. Z marketami też współpracujemy, ale jest to ciężki rynek. Niechętnie współpracują z indywidualnymi producentami. Jesteśmy zmuszeni handlować z pośrednikami, którzy też muszą zarobić, więc taka działalność staje się nieopłacalna. Markety interesuje kompleksowa dostawa wszystkich warzyw. Myślimy więc o założeniu grupy producentów warzyw. Na razie zbieramy informacje i próbujemy znaleźć zaufanych partnerów, bo uważamy, że zaufanie w takiej grupie to podstawa. Oczywiście, chcemy wykorzystywać dofinansowanie, które jest wysokie, bo aż siedemdziesiąt pięć procent do inwestycji. Mimo to, decyzja jest trudna, bo aby kupić maszyny i urządzenia do prowadzenia działalności nowoczesnej grupy, trzeba obracać milionami. Poza tym musimy zwiększyć areał, bo rozpocznie się inna skala produkcji. Mamy też problem z dokupieniem ziemi. Obserwujemy rynek, ale na razie jest to trudna sprawa.

■ Z tego, co slysze, wynika, że korzystacie państwo ze środków unijnych.

Michał – Tak. Decyzję podejmujemy rodzinnie. Zbieramy się z braćmi i z tatą, rozmawiamy, rozważamy i... decyzja zapada.

Marzena – Najtrudniej było napisać pierwszy wniosek, bo nie mieliśmy ani dostatecznej wiedzy, ani odwagi. Potem było już łatwiej.

■ Jak odpoczywacie?

Michał – Dopiero od dwóch lat odczuwamy troszkę, że zarabiamy. Wcześniej praktycznie każda złotówka inwestowana była w rozwój gospodarstwa – zakupy, remonty, inwestycje... Teraz możemy sobie pozwolić na rodzinne wyjazdy nawet latem, w środku sezonu. Dzieje się tak dzięki temu, że gospodarzemy rodzinnie. Mamy z braćmi gospodarstwa o podobnych profilach i zastępujemy siebie nawzajem.

■ Dziękuję za rozmowę.

Fot.: Grażyna Bożyk

Kryształowe Koniczyny rozdane

W siedzibie Zarządu Głównego Naczelnej Organizacji Technicznej w Warszawie 16 listopada 2011 roku, podczas uroczystej gali odbył się finał XI Konkursu Kryształowej Koniczyny im. Edwarda Piszka, Szczepana Pieniżka i Donalda Evansa. Organizatorem jest Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce. Konkursowi patronują Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Pracy i Polityki Społecznej, Prezes Zarządu Głównego Naczelnej Organizacji Technicznej, Rektor SGGW oraz Dyrektor Instytutu Ogródnictwa w Skierniewicach.

Ideą konkursu jest uhonorowanie osób pracujących społecznie na rzecz edukacji mieszkańców wsi i wnoszących szczególnie wkład w rozwój terenów wiejskich oraz zaangażowanych w rozwój oświaty pozaszkolnej.

Główną nagrodę, a zarazem **I miejsce** zdobyła **Krystyna Szarowska** reprezentująca województwo dolnośląskie. Jest dyrektorem Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza w Siedlcach. Komisja Konkursowa doceniła jej pracę na rzecz m.in. edukacji kulturalnej i ochrony środowiska.

II miejsce zajął **Marian Sus** z województwa świętokrzyskiego, który jest dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Ożarowie. Zajmuje się on przede wszystkim pracą na rzecz rozwoju życia kulturalnego w lokalnym środowisku.

III miejsce zajął reprezentujący województwo podkarpackie **Wiesław Kubicki**, wójt Gminy Zarzecze. Wyróżniony został m.in. za pracę na rzecz poprawy oświaty i kultury. Dzięki niemu utworzono 81 przedszkoli, przyczynił się do powstania środowiskowego klubu 4H w gminie, jest fundatorem stypendiów dla najzdolniejszej młodzieży, organizuje kolonie i półkolonie dla dzieci. Z jego inicjatywy powstało Gminne Centrum Doradztwa Rolniczego oraz dwa Wiejskie Ośrodki Kształcenia na odległość utworzone w ramach projektu „Wio-

ski internetowe”. Wójt Wiesław Kubicki reprezentuje także interesy podkarpackich rolników jako delegat do Krajowej Rady Izb Rolniczych. Komisja Konkursowa i Kapituła Konkursu przyznała także trzy równorzędne wyróżnienia, które otrzymały: **Zofia Talarek** reprezentująca województwo lubelskie, **Paulina Gortat-Gapińska** z województwa łódzkiego oraz **Teresa Rączka** z województwa opolskiego. Laureaci Konkursu otrzymali statuetki Kryształowej Koniczyny oraz dyplomy uznania. Nagrody wręczał osobiście Kardynał **Józef Glemp**, Prymas Polski Senior oraz córka fundatora nagrody **Helen Nelson**.

Wśród zaproszonych gości na gali obecni byli przedstawiciele m.in. Prezydenta RP, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ambasady Stanów Zjednoczonych, Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Nieruchomości Rolnych, organizacji pozarządowych oraz dziennikarze. Województwo podkarpackie reprezentował **Wiesław Lada**, dyrektor Podkarpackiej Izby Rolniczej oraz **Tadeusz Płoszaj**, dyrektor Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Galę uświetnił występ jednego z czołowych polskich tenorów, Iwo Orłowski.

PIR

Lokalny rynek dobrego produktu

Lubuska Izba Rolnicza zakończyła cykl szkoleń nt. „Sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwie rolnym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL)”. Chęć bezpośredniej sprzedaży produktów wytwarzanych w gospodarstwie, bez udziału pośredników i przejmowanej przez nich marży handlowej, przyciągnęła liczne grono słuchaczy. Przeszkolono łącznie 250 osób we wszystkich powiatach. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe, a ponadto podczas szkoleń mogli skorzystać z fachowej porady przedstawicieli Powiatowego Inspektoratu Weterynarii oraz osób zajmujących się sprzedażą bezpośrednią i działalnością MOL na terenie, gdzie odbywały się szkolenia.

Celem projektu było wsparcie modernizacji sektora rolno-spożywczego i rozwoju obszarów wiejskich

poprzez przekazywanie informacji na temat dobrych praktyk. Projekt miał za zadanie wpłynąć na wzmocnienie i wspomaganie rozwoju gospodarczego wsi poprzez poszukiwanie alternatywnych możliwości dochodu dla działalności rolniczej.

Podczas szkoleń uczestnicy zapoznali się z zagadnieniami związanymi ze sprzedażą bezpośrednią i zasadami prowadzenia działalności MOL zgodnie z wymaganiami sanitarno-higienicznymi, informacjami nt. produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych oraz możliwości ich sprzedaży. Szkolenia kończyły przykłady dobrych praktyk sprzedaży bezpośredniej i działalności MOL, które funkcjonują na terenie naszego województwa. Na zakończenie uczestnicy otrzymali certyfikaty ukończenia szkolenia.

LIR

Nowelizacja ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi

W sobotę 3 grudnia br. weszła w życie nowelizacja ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, uchwalona przez Sejm 16 września 2011 r. (Dz. U. Nr 233, poz. 1382 z 2 listopada 2011 r.).

Podstawowym celem nowelizacji ustawy jest przyspieszenie procesu prywatyzacji państwowych gruntów z korzyścią dla gospodarstw rodzinnych. Pomoc w tym mają przede wszystkim wyłączenia z dużych obszarowo (od 429 ha w górę) dzierżawionych nieruchomości 30% powierzchni użytków rolnych będących przedmiotem dzierżawy. Wyłączone grunty zostaną zaofiarowane w pierwszej kolejności rolnikom indywidualnym na powiększenie gospodarstw rodzinnych.

Od 3 grudnia ANR będzie miał 6 miesięcy na przedstawienie dzierżawcom propozycji zmian umowy dzierżawy w zakresie wyłączeń 30% powierzchni użytków rolnych wraz z projektem tych zmian. Następnie dzierżawca ma maksymalnie 3 miesiące na złożenie do ANR pisemnego oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu zaproponowanych zmian. W przypadku zgody na wyłączenia, w ciągu jedne-

go miesiąca od otrzymania oświadczenia Agencja podpisze z dzierżawcą aneks do umowy, w którym zostaną określone: wyłączane grunty, ich powierzchnia oraz termin wyłączenia. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą, wyłączenie musi nastąpić najpóźniej w ciągu roku od daty podpisania aneksu. Późniejszy termin wyłączenia dotyczyć będzie jedynie dzierżawców, którzy są zaangażowani m.in. w realizację programów finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarantacji Rolnej. W stosunku do tych podmiotów nastąpi przesunięcie terminu wyłączeń, do momentu zakończenia uczestnictwa w danym programie.

Jeśli dzierżawca nie zgodzi się na wyłączenia, będzie dzierżawił całość gruntów do końca trwania umowy. Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy, Agencja nie będzie mogła przedłużyć mu umowy, a dzierżawca utraci prawo pierwszeństwa w nabyciu dzierżawionych gruntów.

Według szacunków ANR wyłączenia obejmą ponad 100 tys. ha, przede wszystkim w województwach, gdzie powierzchnia dzierżaw jest największa, czyli w woj. zachodniopomorskim, wielkopolskim i warmińsko-mazurskim.

Kolejną istotną zmianą, którą wprowadza znowelizowana usta-

wa, jest obniżenie z 20% do 10% wpłaty wymaganej przed zawarciem umowy sprzedaży w przypadku rozkładania na raty ceny sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Ponadto znowelizowana ustawa zmienia definicję rolnika indywidualnego. Nowelizacja dodaje zapisy m.in. o obowiązku udokumentowania co najmniej 5-letniego zameldowania na terenie danej gminy i osobistego prowadzenia przez ten okres gospodarstwa. Dzięki tym uregulowaniom uszczelniony zostanie system nabywania państwowych gruntów w ramach przetargów ograniczonych.

Do innych zapisów, które ułatwią Agencji Nieruchomości Rolnych funkcjonowanie, należy także możliwość wykorzystania danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Poza tym, Agencja będzie mogła nałożyć na bezumownych użytkowników obowiązek zapłaty na rzecz ANR 5-krotności wywoławczej wysokości czynszu, który byłby należny od tej nieruchomości, gdyby była ona przedmiotem umowy dzierżawy po przeprowadzeniu przetargu.

W celu szerszego upowszechniania informacji o sprzedaży nieruchomości z ZWRSP Agencja będzie miała obowiązek publikacji wykazów w siedzibach właściwych izb rolniczych.

ANR

Zgodnie z unijnymi przepisami prawa, ARiMR rozpoczęła wypłatę tegorocznych płatności bezpośrednich od 1 grudnia 2011 r. Wiosną tego roku wnioski o przyznanie dopłat bezpośrednich złożyło 1,36 miliona rolników. W Polsce złożono najwięcej wniosków o dopłaty spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej, a na dopłaty w naszym kraju przewidziano 14,346 miliarda złotych, z czego 80% pochodzi z budżetu UE, a pozostałe 20% sfinansowane zostanie z budżetu krajowego. Agencja ma czas na wypłacenie tegorocznych dopłat bezpośrednich do 30 czerwca 2012 r.

ARiMR rozpoczęła realizację dopłat bezpośrednich za 2011 r.

Wysokość płatności bezpośrednich, które otrzymają rolnicy za 2011 r. jest wyższa niż ta, którą otrzymali za 2010 r. Wynika to ze zwiększenia koperty finansowej na te płatności oraz korzystniejszego kursu wymiany euro na złotówki, ogłoszonego przez Europejski Bank Centralny 30 września br., zgodnie z którym będą przeliczane i wypłacane dopłaty bezpośrednio za 2011 rok. Kurs ten wynosi 4,4050 zł za euro, podczas gdy w ubiegłym roku wynosił on 3,9847 zł za euro. Kursy przeliczeniowe obowiązują we wszystkich państwach członkowskich, w których oficjalną walutą nie jest euro. W stosunku do roku ubiegłego kwota przeznaczona na płatności bezpośrednio jest wyższa o około 1,5 mld zł.

Tegoroczne stawki poszczególnych rodzajów płatności bezpośrednich zostały opublikowane na początku listopada br. w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i wynoszą:

- 710,57 zł/ha jednolita płatność obszarowa,
- 274,23 zł/ha uzupełniająca płatność podstawowa,
- 396,14 zł/ha uzupełniająca płatność do powierzchni roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych,
- 1 476,08 zł/ha uzupełniająca płatność do powierzchni uprawy chmielu, do której przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni uprawy chmielu za 2006 r.,
- 219,53 zł/ha specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych,
- 410,89 zł/sztukę płatność do krów,
- 103,05 zł/sztukę płatność do owiec,
- 56,00 zł/tonę płatność cukrowa,
- 173,33 zł/tonę oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw (płatność do pomidorów),
- 1 761,99 zł/ha przejściowa płatność z tytułu owoców miękkich.

Na poszczególne rodzaje płatności bezpośrednich przewidziane są następujące kwoty:

- jednolita płatność obszarowa - 9 973 452 826,01 zł,
- uzupełniająca płatność podstawowa - 2 607 566 879,51 zł,

- uzupełniająca płatność do powierzchni roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych - 768 709 353,09 zł,
- uzupełniająca płatność do powierzchni uprawy chmielu, do której przyznano płatność uzupełniającą do powierzchni uprawy chmielu za 2006 r. - 3 189 218,45 zł,
- specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych - 47 572 936,92 zł,
- płatność do krów - 125 540 865,26 zł,
- płatność do owiec - 6 607 153,80 zł,
- płatność cukrowa - 702 075 103,52 zł,
- oddzielna płatność z tytułu owoców i warzyw (płatności do pomidorów) - 26 819 808,19 zł,
- przejściowa płatność z tytułu owoców miękkich - 84 576 000,00 zł.

Na początek ARiMR przekaze w ramach dopłat bezpośrednich ponad 2,7 miliarda złotych, które trafi do około 400 tys. rolników.

Dopłaty są jednym z filarów Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Wprowadzenie takich dopłat prowadzi np. do zrekompensowania rolnikom wysokich kosztów ponoszonych na zakup nawozów czy środków do ochrony roślin, niezbędnych do produkcji rolniczej. Gdyby nie takie wsparcie, ceny produktów rolnych byłyby zapewne znacznie wyższe niż są teraz, a europejskie rolnictwo nie byłoby w stanie konkurować swoimi produktami na światowych rynkach. Wiele gospodarstw rolnych w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej zapewne by też upadło.

Wnioski o przyznanie dopłat bezpośrednich składane są co roku w biurach powiatowych ARiMR w okresie od 15 marca do 15 maja, chyba że któryś z tych dni jest ustawowo wolny od pracy, wtedy termin przyjmowania wniosków o przyznanie dopłat bezpośrednich zostaje przesunięty, tak by uwzględnić taki przypadek. Wnioski można składać również przez kolejne 25 dni po tym terminie, lecz wtedy należne dopłaty są obniżane o 1% za każdy roboczy dzień spóźnienia.

ARiMR

ANR w oczach rolników

Rolnicy dobrze oceniają pracę Agencji Nieruchomości Rolnych. Opinie te potwierdzają wyniki badań przeprowadzonych w dniach 16 - 28 września przez Ośrodek Badań Opinii Publicznej TNS OBOP. Badania dotyczyły sposobu postrzegania życia na wsi w II półroczu 2011 r. oraz oceny poszczególnych instytucji ściśle współpracujących z mieszkańcami wsi. Zostało ono przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencji Nieruchomości Rolnych, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Zdecydowana większość badanych (79%) ocenia ANR i jej działalność dobrze, w tym aż 15% bardzo dobrze i 60% dobrze. Natomiast jeśli chodzi o jakość usług świadczonych przez ANR, to 95% mieszkańców wsi ocenia jako dobrą, w tym 12% bardzo dobrze i 64% dobrze. Źle zaś jakość usług świadczonych przez Agencję postrzega jedynie 4% badanych.

Jak informuje Biuro Prasowe ANR, niemal co piąty rolnik zamierza w ciągu najbliższych 3 lat nabyć od ANR ziemię, a 81% respondentów tej grupy zakupu ziemi od ANR nie przewiduje. Spośród chętnych do nabycia ziemi od ANR, 32% ankietowanych chciałoby nabyć areał do 5 ha i po 34% - areał do 15 lub powyżej 15 ha. Większość badanych chciałaby sfinansować nabycie ziemi za pomocą kredytu preferencyjnego (60% w grupie do 5 ha, 68% - do 15 ha i 61% - powyżej 15 ha). Na drugim miejscu wymieniana jest płatność na raty (24% - do 5 ha, 25% - do 15 ha i 19% - powyżej 15 ha).

WOP

Informacje o Agencji Nieruchomości Rolnych i jej działaniach ponad dwie trzecie badanych czerpie z telewizji (66% z telewizji publicznej, 4% - z niepublicznej), a co czwarty od rodziny i znajomych. Również co czwarty badany czerpie wiedzę o ANR z prasy, tak branżowej, jak i regionalnej i ogólnopolskiej, a z Internetu i radia kolejno jedynie - 17% i 8%. Specjalne broszury oraz lokalne placówki ANR, ARiMR, ARR i KRUS są źródłem informacji o ANR dla ponad połowy badanych. Odbiorcami broszur jest 17% badanych, a 38% respondentów swoją wiedzę na temat Agencji czerpie z lokalnych placówek instytucji związanych z rolnictwem.

Badanie, przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 1500 osób (867 rolników i 633 „nierolników”), dotyczyło przede wszystkim sprawdzenia ich obecnej sytuacji, poziomu zadowolenia ze zmian związanych z terenem, na którym żyją oraz tego, jak oceniają funkcjonowanie instytucji zarządzających i wspomagających rolnictwo. W badaniu wykorzystano technikę PAPI („Paper and Pencil Interview”) polegającą na prowadzeniu badań ilościowych.

Badanymi były osoby pełnoletnie mieszkające na wsi, ubezpieczone w KRUS, kierujące lub zarządzające gospodarstwem rolnym, w którym prowadzona jest produkcja rolna (grupa określana w badaniu jako „rolnicy”) oraz osoby pełnoletnie mieszkające na wsi, nieubezpieczone w KRUS („nierolnicy”).

Z wizytą u francuskich rolników

Polskie i francuskie izby rolnicze powinny nadal współpracować na poziomie regionalnym – to jeden z ważniejszych wniosków po spotkaniu przedstawicieli samorządów rolniczych obu krajów. W posiedzeniu Stałego Zgromadzenia Izby Rolniczych Francji wzięli udział: opolski delegat do Krajowej Rady Izby Rolniczych Bogdan Ziola oraz Prezes KRIR Wiktor Szmulewicz.

W toku rozmów okazało się, że branża rolnicza we Francji i w Polsce mają podobne problemy. Należą do nich zawirowania polityczne oraz sytuacja na rynkach finansowych i towarowych. Prezes KRIR powiedział, że na spadek opłacalności produkcji rolniczej ma wpływ między innymi niestabilny kurs Złotego oraz rosnące koszty pasz i nawozów. Zdaniem Szmulewicza, reformy wymaga również Wspólna Polityka Rolna.

Z kolei reprezentujący biuro francuskiego zgromadzenia izb rolniczych Thierry Fellmann, przedstawił dane, z których wynika, że nastąpił 10-cio procentowy wzrost kosztów produkcji we wszystkich sektorach rolnictwa. – Sytuacja na rynku wołowiny uległa polepszeniu, ale problemem nadal jest brak pasz – mówił Fellmann.

Obydwe strony poruszyły również kwestię WPR po 2013 roku. Zgodnie podkreślono, że trzeba rozpocząć dyskusję między Francją i Polską, ponieważ rolnictwo jest bardzo ważne dla obu państw. Zwrócono również uwagę na odpowiednie zdefiniowanie nadzwyczajnych środków, które miałyby być wykorzystywane w sytuacji kryzysowej oraz na utworzenie funduszu stabilizacji dochodów.

IRO

W rolnictwie można pracować bezpiecznie

Trzeci Regionalny Konkurs Młodzieży Szkół Rolniczych zatytułowany „W rolnictwie można pracować bezpiecznie” odbył się w Zespole Szkół Rolniczych w Woli Osowińskiej. Organizator konkursu, Placówka Terenowa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Radzynie Podlaskim, jak co roku zaprosił do współorganizacji szereg instytucji. Wśród nich znalazła się Lubelska Izba Rolnicza.

Konkurs przeprowadzono w dwóch etapach, pisemnym i ustnym. Etap pisemny, w którym wzięło udział 24 uczniów szkół rolniczych z Woli Osowińskiej, Łukowa, Jabłonia, Leśnej Podlaskiej, Janowa Podlaskiego i Radoryża Smolarnego składał się z 45 pytań testowych, na które należało odpowiedzieć w ciągu 45 minut. Dziesięciu najlepszych z tego etapu zakwalifikowało się do drugiego, etapu ustnego.

Podczas części ustnej należało odpowiedzieć na trzy pytania problemowe i dwa szczegółowe. Odpowiedź podlegała indywidualnej ocenie każdego z członków komisji konkursowej. Po zsumowaniu punktów uzyskanych w obydwu etapach, najlepszy wynik uzyskała Magdalena Bogusz z Zespołu Szkół Rolniczych w Woli Osowińskiej. Drugie miejsce zajął Paweł Deneko z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Jabłoni, zaś trzecie przypadło Aleksandrze Mazurek z Zespołu Szkół Rolniczych w Woli Osowińskiej.

Finałowa dziesiątka otrzymała atrakcyjne nagrody rzeczowe ufundowane przez organizatora i sponsorów. Każdy z 24 uczestników konkursu otrzymał pamiątkowy dyplom i puchar. Wśród fundatorów nagród znaleźli się KRUS Radzyna Podlaska, Państwowa Inspekcja Pracy w Białej Podlaskiej i Lubelska Izba Rolnicza.

LIR

Wiatr dogoni węgiel w 2016 roku?

Według „Bloomberg New Energy Finance” lądowe parki wiatrowe będą w 2016 roku wytwarzać taką samą ilość energii elektrycznej, jak elektrownie bazujące na paliwach kopalnych. Warto zauważyć, że analitycy przewidują, że do roku 2016 przeciętna farma wiatrowa będzie w pełni konkurencyjna. Już dziś najbardziej efektywne farmy wiatrowe wytwarzają energię na równych warunkach z elektrowniami węglowymi, gazowymi oraz jądrowymi.

Zespół ds. energetyki wiatrowej w Bloomberg New Energy Finance, w opublikowanym w listopadzie 2011 roku raporcie, szacuje, że wytwarzanie lądowych turbin wiatrowych charakteryzuje się tzw. 7% „krzywą doświadczenia” – czyli 7% spadku kosztów dla każdego podwojenia mocy zainstalowanej. Ten efekt powoduje ekonomia skali oraz wydajność łańcucha dostaw, która wydatnie zmniejsza koszty. Światowe ceny turbin wiatrowych, wyrażone w cenach realnych, spadły z 2 milionów €/MW w 1984 roku do mniej niż 0,88 miliona €/MW w pierwszej połowie 2011 roku. W 1984 roku moc zainstalowana na świecie wynosiła zaledwie 0,3 GW; do końca roku 2011 będzie to ponad 240 GW. Równocześnie ze spadkiem kosztów turbin wiatrowych ciągle rosła wartość współczynnika wykorzystania mocy.

Efekt udało się osiągnąć dzięki długofalowemu przejściu na korzystanie z większych i wyższych turbin wiatrowych, lepszym rozwiązaniom aerodynamicznym, lepszym systemom sterowania i przekładniom, a także lepszej efektywności wytwarzania energii elektrycznej. Innowacje zwiększyły współczynniki wykorzystania mocy o 13 punktów procentowych w okresie ostatnich 27 lat, do poziomu 34%.

Realne koszty eksploatacji i konserwacji farm wiatrowych również uległy zmniejszeniu. Dzięki rosnącemu doświadczeniu operatorów oraz polepszeniu jakości turbin wiatrowych w okresie życia projektu koszty te zmniejszyły się ze średnio 50 €/MWh w latach 80. XX wieku do 11 €/MWh w dniu dzisiejszym.

Na skutek tych wszystkich ulepszeń każdy megawat mocy zainstalowanej wybudowany na lądzie w latach 80. XX wieku mógł wytworzyć 1,8 GWh energii elektrycznej rocznie; jeden megawat mocy zainstalowanej we współczesnych, wyższych i bardziej wydajnych turbinach może dostarczyć 2,9 GWh energii elektrycznej rocznie.

Bloomberg NEF oczekuje, że ze względu na strukturalny nadmiar mocy oraz rosnącą konkurencję w branży energetyki wiatrowej ceny turbin wiatrowych w perspektywie kilku najbliższych lat będą nadal maleć. W tym samym czasie wdrażanie pro-

jektów większych turbin z dłuższymi łopatom, zaprojektowanych do przechwytywania większej ilości energii nawet w lokalizacjach o słabych warunkach wiatrowych, spowoduje dalszy wzrost współczynnika wykorzystania mocy. Te dwie zmiany przyczynią się do dalszego zmniejszenia się kosztu energii elektrycznej wytwarzanej z wiatru, do poziomu równego konwencjonalnym źródłom energii.

Analizy Bloomberg NEF są cennym argumentem w przekonaniu zarówno decydentów, jak i społeczeństwa do technologii. Wg Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej PSEW, parki wiatrowe to nie tylko źródło bezpiecznej i taniej energii, ale też szansa na łagodne przejście przez kryzys gospodarczy.

– Sam koszt wytworzenia energii elektrycznej to tylko jeden z aspektów. Warto też podkreślić się wiatru jako motoru napędowego gospodarki – zauważa Krzysztof Prasalek, prezes Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej (PSEW). – Świetnym przykładem jest Polska, gdzie sektor wiatrowy przebiega tak naprawdę cały czas racjonalnie, a mamy już liczne fabryki łopat, wież, stocznie budujące statki do transportu elementów turbin. Są wyspecjalizowane firmy zajmujące się transportem, budową, utrzymaniem i monitoringiem farm.

PSEW

W sprawie braku dotacji do zabiegu rekultywacji gleb zakwaszonych

Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej, obradujące w dniu 2 października 2010 roku w Poznaniu, wyraża swoje głębokie zaniepokojenie dwuletnią przerwą w realizacji „Programu rekultywacji gleb zakwaszonych poprzez nawożenie wapnem pochodzenia naturalnego”.

Program ten, realizowany przez Wielkopolską Izbę Rolniczą w latach 2004–2008 na mocy umów o dotacje z Wielkopolskim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, objął 4065 beneficjentów, którzy korzystając z ponad 10 mln zł dotacji uregulowali odczyn 52 tys. ha wielkopolskich użytków rolnych. Od roku 2009 kon-

tynuacja programu stała się niemożliwa za sprawą niezrozumiałego dla nas stanowiska ministra ochrony środowiska, traktującego zabieg wapnowania jako wyłącznie agrotechniczny – powodujący jedynie wzrost plonów roślin. Stanowisko ministra całkowicie pomija fakt środowiskowego znaczenia zabiegu odkwaszania zarówno dla samych gleb, jak i pozyskiwanych z ich uprawy plonów.

W tej sytuacji Walne Zgromadzenie Wielkopolskiej Izby Rolniczej wskazuje na potrzebę rychłej nowelizacji podstaw prawnych, na których opiera się działalność wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, aby funduszom tym stworzyć możliwość udzielania

dotacji do rekultywacji gleb zakwaszonych, niezależnie od różnorodnych, trudnych do jednoznacznego określenia przyczyn ich zakwaszenia. Innym rozwiązaniem problemu byłoby utworzenie ze środków publicznych oddzielnego funduszu udzielającego dotacji do zakupu wapna nawozowego.

Apelujemy do kierownictwa resortu rolnictwa o pilne porozumienie się w tej sprawie z resortem ochrony środowiska. Apelujemy do parlamentarzystów, w szczególności do członków Sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, o podjęcie rzetelnej i skutecznej inicjatywy ustawodawczej.

WIR

CENTRALA NASIENNA Sp. z o.o. w SIERADZU

98-200 Sieradz ul. P.O.W. 30

tel. (43) 827 1331, fax (43) 827 1359, (43) 8263 039/sklep

(Filia) – 98-100 Łask, ul. Żeromskiego 74

tel./fax (43) 675 2209, (43) 675 2055/sklep, kom. 664 143 229

e-mail: centralanasiennasp.zoo@wp.pl

OFERTA HANDLOWA

I Sadzeniaki ziemniaka

- bardzo wczesne: Arielle, Colette, Denar, Impala, Irys, Justyna, Lord, Miłek, Viviana;
- wczesne: Bellarosa, Bila, Natasha, Owacja, Vineta;
- średnio wczesne: Irga, Sante, Satina, Tajfun, Tetyda;
- średnio późne: Bryza, Jelly;
- inne odmiany hodowli krajowych i zagranicznych.

II Zboża ozime

- pszenica: Akteur, Bamberka, Bogatka, Figura, Mewa, Muszelka, Natula, Naridana, Sukces, Tonacja, Zyta, Tabasco;
- jęczmień: Lomerit (wielorzędowy), Metaxa (dwurzędowy), Maybrit;
- pszenżyto: Algoso, Baltico, Borwo, Grenado, Moderato, Sorento, Todam, Tulus, Fidelio, Trigold, Pawo, Cerber;
- żyto: Dańkowskie Żłote, Dańkowskie Diament, Daran, Balistic F1, Plazzo F1, Visello F1.

III Zboża jare

- pszenica: Brawura, Nawra, Tybałt, Waluta;
- jęczmień: Antek, Eunova, KWS Olof, Nagradowicki, Skald, Stratus, Skarb;
- owies: Bingo, Sławko, Krezus;
- pszenżyto: Dublet, Nagano;
- żyto: Bojko;

IV Trawy

- mieszanki trawnikowe, drogowe i pastewne;
- poszczególne gatunki traw.

V Inne rolnicze

- motylkowate drobnonasienne: koniczyny, lucerny, seradela;
- strączkowe: grochy, łubiny, wyki, bobiki;
- pozostałe: gorczyca, rzepa ścierniskowa, rzepik, słonecznik, kukurydza, facelia, mieszanki poplonowe.

VI Prowadzimy kontraktacje upraw nasiennych

- traw: rajgrasów (włoski, holenderski, angielski), kostrzew (czerwona, trzciniowa), wiechlina łąkowej;
- zbóż i ziemniaków;
- innych (facelii błękitnej, koniczyny czerwonej, gorczycy, łubinów, grochów, wyki).

Gwarantujemy wysoką jakość i konkurencyjne ceny

Bronisze

w hurcie cenimy detale

Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy SA
Bronisze, ul. Poznańska 98, 05-850 Ożarów Mazowiecki,
tel.: (+48 22) 721-55-05, fax: (+48 22) 721-55-00,
e-mail: bronisze@bronisze.com.pl

Firma z województwa kujawsko - pomorskiego

SILOSY ZBOŻOWE

Z AKTYWNA WENTYLACJĄ

**Z okazji zbliżających się
Świąt Bożego Narodzenia
Wszystkim naszym Klientom
i Przyjaciółom
życzymy zdrowia,
domowego ciepła
oraz wszelkiej
pomyślności i nadziei.
Życzymy aby Nowy 2012 Rok
przyniósł Państwu dobre plony,
wysokie efekty ekonomiczne
oraz sukcesy prywatne i zawodowe.**

Zarząd i pracownicy BIN

www.bin.agro.pl
bin@bin.net.pl

INFORMACJE I ZAMÓWIENIA także telefonicznie:

- „BIN” Sp. z o.o. 87-700 Alaksandrów Kuj., ul. Narutowicza 12, tel. 54 282 88 00-03, fax 54 282 88 63
- „BIN” Sp. z o.o. - Dział Projektowo Handlowy - Kompleksowe zabudowy magazynowe, tel. 54 282 88 25-26
- P. O. R. „KONSIL” 89-121 Slesin k. Nakła, ul. Nakleńska 10, tel. 52 385 78 59, 52 385 71 56, fax 52 385 71 55
- „KONSIL” Filia Mazurska, 11-520 Ryn, ul. Partyzantów 16, (Firma Z.U.M.) tel. 87 421 82 80
- „KONSIL” Filia Poznańska „TAD-OPAL”, 64-330 Opalenica, Sielinko, ul. Parkowa 2A, tel./fax 61 447 60 60
- „AGRO-INSTAL” 08-500 Ryki, Bazańców Nowy 75, woj. podkarpackie, tel. 81 865 45 12, tel. kom. 606 191 150
- „ELEVATOR” 37-716 Olsz, Zadzobrowie 71A, woj. podkarpackie, tel. 16 671 25 14, tel. kom. 602 335 171
- P.H.U. O. R. „TECH-MAG” 48-300 Nysa, ul. Grodkowska 7, woj. opolskie, tel./fax 77 435 55 00, tel. kom. 605 07 47 33
- „AGRO-KOMPLEKS” 83-200 Starogard Gdański, ul. Zielona 29, tel./fax 58 562 23 29, 561 01 77, tel. kom. 603 741 922
- P.O.M. Spółka z o.o., ul. Tytoniowa 4, 16-300 Augustów, tel. 87 643 34 76, fax 87 643 34 76
- PRONAR Sp. z o.o. fabryczne punkty sprzedaży:
  - Jaszczółty 44, 17-315 Grodzisk, tel. kom. 501 896 472, 501 896 470
  - Wasilków k. Białegostoku (woj. podlaskie) ul. Ks. W. Rębszyńskiego 1, tel. kom. 501 445 774, 501 544 012
  - Koszarówka 38, 19-203 Grajewo, tel. kom. 509 777 554
  - AMAROL Andrzej Makarewicz, 12-250 Orzysz, ul. Wierzbńska (dz.411/46), tel. 662 840 503

OFERujemy TEŻ URZĄDZENIA transportowe:

- wybieraki ziarna z silosów
- przenośniki ślimakowe
- przenośniki pneumatyczne dosuszające
- wentylatory do wietrzenia zbóż w silosach
- nagrzewnice elektryczne powietrza paszowego
- siłowniki bijakowe ssąco-łoczzące 1200 kg/h
- mieszalniki paszowe poj. 1000 kg
- pojemniki paszowe 1600 l
- dozowniki wagowe pod mieszalnik oraz: przenośniki paszowe, węże, rozdzielacze i inne

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku

życzą Prezes Zarządu
oraz Pracownicy
MCHIRZ Sp. z o.o. w Łowiczu

Podręcznik „Spółdzielczość Wiejska (...)”

Uwzględniając dużą potrzebę upowszechniania w Polsce informacji nt. spółdzielczości rolniczej i wiejskiej, Krajowa Rada Spółdzielcza opracowała i wydała podręcznik dla szkół i uczelni rolniczych oraz instytucji otoczenia rolnictwa pt. „Spółdzielczość wiejska jako jedna z głównych form wspólnego gospodarczego działania ludzi”.

Wersja drukowana podręcznika została rozdana do szkół i uczelni rolniczych, instytucji centralnych i wojewódzkich związanych z rolnictwem i obszarami wiejskimi, kuratoriów oświaty. Podręcznik został wydany w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy technicznej PROW na lata 2007–2013, w zakresie działań Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Podręcznik zawiera syntetyczną wiedzę nt. spółdzielczości rolniczej i wiejskiej, z przedstawieniem dobrych praktyk oraz uwzględnieniem doświadczeń krajów w wyższym stopniu niż Polska rozwiniętych ekonomicznie. Spółdzielczość wiejska w tych krajach odgrywa znaczącą rolę w obsłudze gospodarstw rolnych i domowych. Mamy nadzieję, że podręcznik będzie jednym z „narzędzi” w odbudowie polskiego ruchu spółdzielczego na wsi, co jest pilną koniecznością. Wpisuje się jednocześnie w działania Organizacji Narodów Zjednoczonych, która proklamowała rok 2012 Międzynarodowym Rokiem Spółdzielczości.

Zainteresowane osoby zapraszamy do zapoznania się z zawartością podręcznika. Mamy nadzieję, że będzie on Państwu pomocny, uczniom i studentom w nauce, kadrze nauczycielskiej i uczelnianej oraz przedstawicielom kuratoriów oświaty w rozszerzaniu tej tematyki w programach nauczania oraz przedstawicielom instytucji otoczenia rolnictwa w pracy zawodowej.

Szczegółowe informacje nt. podręcznika dostępne są w Punkcie Konsultacyjnym dla Grup Producentów Rolnych prowadzonym w KRS, pod nr tel. (22) 8274174.

Życzymy miłej lektury!

KRS

Pełnych miłości
Świąt Bożego Narodzenia,
radosnych chwil spędzonych
w gronie najbliższych,
spełnienia marzeń
i urzeczywistnionych żywionych nadziei
oraz wszystkiego najlepszego
w nadchodzącym Nowym Roku

życzy

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

VALTRA
Individually Yours

Życzenia pogodnych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
w nadchodzącym Nowym Roku
wszystkim naszym klientom,
sympatykom i partnerom handlowym

składa
zespół Valtra

OFICJALNY
PRZEWOŹNIK
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA
VALTRA
Individually Yours

AGCO Sp. z o.o.
ul. Poznańska 5, 62-021 Paczkowo,
tel. 61 662 90 50, fax 61 662 90 58

AGCO
Your Agriculture Company

Valtra jest marką o światowym
zasięgu, należącą do AGCO.

Tailored by
Santa Claus

wolf **wolf**
SYSTEM HAUS

**40 LAT DOŚWIADCZENIA
W CAŁEJ EUROPIE**

**ZBIORNIKI ŻELBETOWE
DLA BIOGAZOWNI,
ZBIORNIKI DLA
OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW,
ZBIORNIKI I SIŁOSY
NA WSZELKIE MATERIAŁY
PŁYNNE I SYPKIE.**

ul. Budowlana 17
41-100 Siemianowice Śl.
Tel.: (0048) 32/203-08-02
Fax: (0048) 32/203-92-22

WSPÓŁPRACUJEMY Z UZNANYMI
FIRMAMI OD TECHNOLOGII BIOGAZU!

www.wolfssystem.com

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe HETMAN Sp. Z o.o.

NIEODPŁATNY ODBIÓR I UTYLIZACJA PADŁYCH ZWIERZĄT *

**UNIESZKODLIWIANIE ODPADÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO I ROŚLINNEGO,
PRZETWARZANIE ODPADÓW (BIOMASY) NA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ**

TELEFONY KONTAKTOWE CZYNNE CAŁĄ DOBĄ
DO NAS WSZĘDZIE BLISKO DZWOŃ - tel. 24 282 16 53, 56 683 25 62, kom. 662 041 241

PUNKTY DYSPOZYCYJNE

SPALARNIE ODPADÓW
ZWIERZĘCYCH OLSZÓWKA
87-400 GOLUB-DOBRYŃ
TEL. 56 683 25 62, KOM. 515 204 663

ZAKŁAD POŚREDNI
SEPÓLNO KRAJEŃSKIE
89-400 SEPÓLNO KRAJEŃSKIE
TEL. 52 388 22 28, KOM. 515 204 646

ZAKŁAD POŚREDNI UNIN
08-400 GARWOLIN
TEL. 25 683 05 29, KOM. 515 204 645

BAZA ECHNICZNA
- BEDLNO 24
99-311 BEDLNO
TEL/FAX. 24 282 15 53

ZAKŁAD UTYLIZACJI FALBORZ
87-880 BRZEŚĆ KUJAWSKI
TEL. 54 252 13 87

PUNKT DYSPOZYCYJNY FLORIANÓW
99-311 BEDLNO
TEL. 24 282 16 53, KOM. 662 041 241

PUNKT DYSPOZYCYJNY
ANTONIEWO
89-310 ŁABISZYN
TEL. 52 384 44 43

ZAKŁAD POŚREDNI
FRANCISZKOWO
09-300 ŻURMIN
TEL. 23 676 76 09

*- Przedsiębiorstwo działa zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego dotyczących pomocy publicznej na utylizację padłych zwierząt art. 16 rozporządzenia Komisji (WE) 1857/2006
- w zakresie prawa krajowego dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt jest udzielone na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009r. W sprawie niektórych zadań ARIMR (Dz. U. Nr. 22 poz. 121 z późn. zm.)

Działając z myślą o Polskim Rolnictwie oferujemy:

- Szybkie terminy odbiorów
- Wyspecjalizowane środki transportu zapewniające łatwy i szybki załadunek
- Pełny monitoring padłych przeżuwaczy w zakresie badań na BSE
- Profesjonalną i wyspecjalizowaną kadrę, zapewniającą fachową obsługę

HETMAN Sp. z o.o., Florianów 24, 99-311 Bedno, Tel./fax: 24 282 16 53, www.hetman.pl, email: hetman@hetman.pl

AJAX

TYTAN

LECH

JACEK

PARTNER

TYTAN
z włóką

GOLIAT

WICHER

UNIWERSAL
BIS

EXPOM
KROŚNIEWICE

PL 99-340 Krośniewice, ul. Parkowa 2 • tel.: +48 (24) 252 30 03, 252 43 06, fax: +48 (24) 252 16 50, kom. 0605-540-287 • www.expom.eu • expom@expom.com.pl, weremczuk@wp.pl

Powódź i huragan – nie warto ryzykować!

Wydaje się, że ekstremalne zjawiska pogodowe, takie jak burze, huragany, trąby powietrze czy powódzie w ostatnich latach nasilają się. Tymczasem są one nierozwalnie związane z klimatem Polski i, chcąc nie chcąc, musimy pogodzić się, że będą one co jakiś czas występować. Nie jesteśmy w stanie ich uniknąć i ochronić przed nimi budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, ale możemy się ubezpieczyć przed skutkami ich występowania.

Katastrofalne szkody z roku ubiegłego (nadmierne opady śniegu oraz powódź) utwierdziły rolników w przekonaniu, że dobre ubezpieczenie to inwestycja warta swojej ceny. Wypłata pozwoliła na pokrycie szkody, stabilizację działalności i zachowanie płynności finansowej wielu gospodarstw. W 2010 roku z tytułu ubezpieczeń budynków PZU wypłacił kilkadziesiąt tysięcy odszkodowań. W przypadku szkód obejmujących budynki mieszkalne i gospodarcze, szczególnie istotne jest szybkie dotarcie do poszczególnych rejonów i gospodarstw rolnych oraz sprawne załatwienie formalności. W polskich warunkach do najczęstszych anomalii pogodowych, jakie mogą zagrażać budynkom, należą powódzie i huragany. Na południu Polski są regiony, gdzie do powodzi dochodzi z większym lub mniejszym nasileniem praktycznie co roku. Skutki powodzi dla budynków mogą być katastrofalne, np. całkowite zniszczenie budynku na skutek uderzenia fali powodziowej. Dużo częściej poszkodowanych czeka długotrwałe i kosztowne osuszanie ścian budynków.

Równie poważnym zagrożeniem dla budynków jest ryzyko huraganu. Huragany, które przeszły w lipcu 2011 r. nad centralną Polską spowodowały znaczne uszkodzenia budynków, głównie w województwie łódzkim i mazowieckim. Straty polegały nie tylko na zniszczeniu całych budynków czy zerwaniu dachów, ale również uszkodzeniu ścian nośnych czy wybiciu szyb. Naprawa szkód spowodowanych huraganem jest zwykle operacją bardzo kosztowną i kłopotliwą.

Nawet niepozorny deszcz może w kilka dni spowodować katastrofalne straty w gospodarstwie. Posiadanie aktualnej polisy ubezpieczeniowej jest w tym momencie jedynym skutecznym sposobem zabezpieczenia się przed utratą dorobku życia.

Obowiązkowe czy nie?

Zgodnie z przepisami ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, każdy rolnik (jako osoba fizyczna) ma obowiązek ubezpieczyć budynki wchodzące w skład gospodarstwa – od ognia i innych zdarzeń losowych. Obowiązek ubezpieczenia budynku w gospodarstwie rolnym powstaje z dniem pokrycia budynku dachem lub z chwilą objęcia w posiadanie gospodarstwa rolnego, w którym budynki rolnicze nie były ubezpieczone. Obowiązkowi temu podlegają zarówno budynki mieszkalne, jak i gospodarcze.

Osoby prawne, niepodlegające ustawowemu obowiązkowi ubezpieczenia budynków, mają możliwość ubezpieczenia swoich nieruchomości na podstawie dobrowolnego ubezpieczenia budynków w gospodarstwach rolnych. W ubezpieczeniu dobrowolnym oprócz budynków i budowli użytkowanych można także ubezpieczyć budynki i budowle w stadium budowy.

Zakres odpowiedzialności w obu ubezpieczeniach budynków rolnych (obowiązkowym i dobrowolnym) jest podobny i obejmuje szkody powstałe wskutek: ognia, huraganu, opadów śniegu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, uderzenia piorunu, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny oraz upadku statku powietrznego.

W dobrowolnym ubezpieczeniu budynków rolnych umowa ubezpieczenia może obejmować dodatkowo:

- następstwa szkód wodno-kanalizacyjnych oraz
- następstwa szkód spowodowane uderzeniem pojazdu w ubezpieczony budynek.

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolnik może zawrzeć według:

- wartości rzeczywistej przez którą rozumie się wartość budynku w stanie nowym w dniu zawarcia umowy, pomniejszoną o stopień zużycia budynku rolniczego lub
- wartości nowej – w odniesieniu do budynków nowych oraz takich, których stopień zużycia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 10 %.

W ubezpieczeniu dobrowolnym suma ubezpieczenia może być dodatkowo oszacowana według:

- wartości w stadium budowy – tj. wartości budynku na dzień zawarcia umowy powiększonej o koszt robót budowlanych planowanych do wykonania w okresie ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdego budynku znajdującego się w gospodarstwie rolnym. Bar-

dzo ważne jest prawidłowe jej określenie. Przyjęcie zaniżonej sumy ubezpieczenia może spowodować wypłatę odszkodowania w wysokości nieadekwatnej do wielkości poniesionych strat. Dlatego też wszystkie przeprowadzone remonty, naprawy, powinny zostać odzwierciedlone w sumie ubezpieczenia, bo rzeczywiście wpływają na wartość budynku, a tym samym w razie powstania szkody zwiększają wysokość wypłacanego odszkodowania.

Umowę ubezpieczenia obowiązkowych ulega ona przedłużeniu na okres następných 12 miesięcy. W ubezpieczeniu dobrowolnym należy pamiętać o przedłużeniu umowy ubezpieczenia na kolejny okres.

DODATKOWE INFORMACJE:

- Dobre przygotowanie do zawarcia umowy to zrozumienie podstawowych zasad prawnych (ogólne warunki ubezpieczenia), odpowiednie ustalenia sumy ubezpieczenia i ustalenie racjonalnych oczekiwań co do wypłacanego odszkodowania – zawsze zgodnie z zawartą umową.

- Pamiętajmy, że odszkodowanie ma na celu pokrycie rzeczywiście poniesionych wydatków, a także kwotę utraconych zarobków.

UWAGA! CO ZROBIĆ BEZPOŚREDNIO PO SZKODZIE?:

Niezależnie od tego, czy szkoda została zgłoszona do towarzystwa ubezpieczeń, poszkodowani mogą przystąpić do zabezpieczenia mienia oraz innych prac naprawczych związanych z uszkodzonymi elementami budynków tam, gdzie jest to niezbędne do zabezpieczenia pozostałego mienia lub zmniejszenia rozmiaru szkody (np. przykrycie mienia czy dachów plandekami służącymi do zabezpieczenia uszkodzonych budynków przed kolejnymi opadami). W przypadku konieczności uprzątnięcia miejsca szkody, zniszczone mienie należy złożyć w jednym miejscu w celu umożliwienia dokonania jego oględzin przez likwidatora szkód i w miarę możliwości sporządzić stosowne zdjęcia dokumentujące szkodę.

Mirosław Kowalczyk,
ekspert ds. ubezpieczeń rolnych w PZU

Obowiązkowe ubezpieczenie budynków

Przedstawiamy Państwu najważniejsze informacje, które pomogą łatwo i szybko ubezpieczyć budynki gospodarstwa rolnego. W razie pytań do Państwa dyspozycji są Agenci PZU. Można się z nimi skontaktować, korzystając z infolinii: 801 102 102.

Kto ma obowiązek ubezpieczenia budynków?

Ubezpieczenie to adresowane jest do osób fizycznych będących posiadaczami lub współposiadaczami

czami gospodarstwa rolnego. Zgodnie z przepisami ustawy każdy rolnik ma obowiązek ubezpieczyć budynki wchodzące w skład gospodarstwa – od ognia i innych zdarzeń losowych.

Co ubezpieczamy?

Ubezpieczamy wszystkie budynki o powierzchni powyżej 20 m², wchodzące w skład gospodarstwa rolnego (np. budynek mieszkalny, budynki inwentarskie, gospodarcze i inne) – z wyjątkiem tych, które posiadają stu procentowe zużycie lub przeznaczone są do rozbiórki.

Na co zwrócić szczególną uwagę?

Ważną kwestią, na którą należy zwrócić uwagę przy zawieraniu umowy ubezpieczeniowej, jest prawidłowe określenie sum ubezpieczenia, czyli wartości, na jaką zostały ubezpieczone budynki. Określenie wartości budynków na realnym poziomie cen zapewni pełne pokrycie strat poniesionych wskutek zaistniałej szkody. Takiej gwarancji nie ma w przypadku zaniżonych wartości budynków. W poprawnym określeniu wartości ubezpiecze-

niowych pomoże Agent PZU posiadający w tym zakresie specjalistyczną wiedzę.

Podwójna korzyść

Przy okazji ubezpieczenia budynków można zawrzeć także inne ubezpieczenia rolne będące w naszej ofercie, np. obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej rolników lub dobrowolne ubezpieczenie mienia ruchomego w gospodarstwach rolnych.

Obowiązek ubezpieczeniowy powstaje z dniem pokrycia budynku dachem – ważne zwłaszcza dla nowo zbudowanych budynków.

Szeroki zakres ubezpieczenia budynku (m.in. od huraganu, powodzi, ognia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna) zapewni rekompensatę straty spowodowanej w wyniku zaistnienia ww. zdarzeń losowych.

Należy jednak pamiętać, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się z chwilą zawarcia umowy i zapłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty.

Umów się z Agentem
801 102 102
www.pzu.pl

Koszt połączenia jest równy cenie jednego impulsu rozmowy lokalnej lub liczony jest według stawek operatora.